

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av den nordiska konventionen om social trygghet och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner den nordiska konvention om social trygghet som ingåtts mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. Konventionen undertecknades den 12 juni 2012. I den nya konventionen har Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och dess tillämpningsförordning (EG) nr 987/2009 samt de ändringar som gjorts i de nordiska ländernas lagstiftning om social

trygghet beaktats. Konventionen avses träda i kraft första dagen i tredje månaden efter den månad, då samtliga regeringar har meddelat den danska regeringen att de godkänner konventionen.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som konventionen.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 NULÄGE OCH FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR	3
2 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	3
3 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	4
DETALJMOTIVERING	5
1 INNEHÅLLET I DEN NORDISKA KONVENTIONEN OM SOCIAL TRYGGHET ..	5
2 IKRAFTTRÄDANDE	7
3 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE	8
LAGFÖRSLAG	9
om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i anslutning till den nordiska konventionen om social trygghet	9
BILAGA 1	10
NORDISK KONVENTION OM SOCIAL TRYGGHET	10

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Den nuvarande nordiska konventionen om social trygghet (FördrS 135-136/2004) är från år 2004. Den nordiska konventionen om social trygghet kompletterade rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, vilken gäller koordinering av den sociala tryggheten, samt dess tillämpningsförfattning (EEG) nr 547/72. Konventionen beaktade i synnerhet de grupper av personer på vilka bestämmelserna i förordningen (EEG) nr 1408/71 inte tillämpades, dvs. de personer som inte har eller har haft arbetstagarstatus. Den sociala tryggheten för personer som flyttar från ett nordiskt land till ett annat har dock i huvudsak fastställts direkt i enlighet med förordning (EEG) nr 1408/71.

Efter det att den nordiska konventionen om social trygghet trädde i kraft har nämnda förordningar ersatts med den nya förordningen (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och dess verkställighetsförfattning (EG) nr 987/2009. Dessa förordningar började tillämpas den 1 maj 2010. I och med de nya förordningarna har samordningen av de sociala trygghetssystemen utvidgats till att gälla alla personer som är försäkrade enligt systemen för social trygghet oberoende av om de varit i förvärvsarbete eller inte. Via förordningen (EU) nr 1231/2010 som trädde i kraft vid ingången av år 2011 ingår även medborgare i tredje land i förordningens personkrets. Den sistnämnda förordningen gäller dock inte EES-stater och inte heller Danmark. Den nya konventionen beaktar även den förbindelse som råder mellan Danmark, Färöarna och Grönland och att de två sistnämnda inte är medlemmar i EU och inte hör till kretsen för EES-avtalet. I de nordiska länderna har också lagstiftningen om social trygghet till vissa delar ändrats i väsentlig grad. På grund av nya förordningar och ändringar i samordningen av de sociala trygghetssystemen behöver konventionen från år 2004 förnyas.

Syftet med även den nya nordiska konventionen om social trygghet är att sammankoppla konventionen med förordning (EG) nr 883/2004 på så sätt, att då förordningens materiella tillämpningsområde ändras så ändras också konventionens tillämpningsområde på motsvarande sätt. Således uppräknas i konventionen inte längre de områden i lagstiftningen för social trygghet som konventionen tillämpas på. I artikel 2 i konventionen finns däremot en bestämmelse om att konventionen tillämpas på all lagstiftning som omfattas av tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 883/2004.

Personkretsen för den nordiska konventionen om social trygghet fastställs så, att konventionen i första hand gäller personer och grupper av personer som omfattas av personkretsen för förordning (EG) nr 883/2004. Konvention gäller dessutom vissa grupper av personer som inte omfattas av personkretsen för förordningen. Dessa personer är eller har varit omfattade av lagstiftningen i ett nordiskt land samt är familjemedlemmar eller efterlevande som härleder rättigheter från dessa personer.

I den nya nordiska konventionen om social trygghet har fortsättningsvis bevarats vissa särskilda bestämmelser som är nödvändiga uttryckligen med tanke på de rättigheter i fråga om social trygghet som gäller för personer som flyttar från ett nordiskt land till ett annat och som hör till personkretsen för förordning (EG) nr 883/2004. En sådan bestämmelse är bl.a. den som gäller ersättning för tilläggsutgifter för hemresa i samband med sjukdomsfall. På samma sätt kvarstår i den nya konventionen också den särskilda bestämmelsen som gäller arbetslösa personer som återvänder till ett annat nordiskt land. I den nya konventionen finns, såsom i den gällande konventionen, en bestämmelse om att ersättning för vissa kostnader inte betalas mellan de nordiska länderna.

2 Propositionens konsekvenser

Samordningen av den sociala tryggheten när det gäller personer som flyttar mellan de

nordiska länderna sker i huvudsak på basis av förordning (EG) nr 883/2004. Utvidgningen av förordningen till att gälla alla försäkrade personer har dock minskat betydelsen av konventionens betydelse för den sociala tryggheten för personer som rör sig mellan de nordiska länderna. Det nordiska samarbetet har dock fortsättningsvis betydelse med tanke på de rättigheter som gäller social trygghet för de personer som rör sig mellan länderna. Konventionen om social trygghet möjliggör att detta samarbete fortgår och utvecklas och den har betydelse för undanröjande av gränshinder. Kostnaderna beträffande den nya nordiska konventionen om social trygghet är små.

3 Beredningen av propositionen

Den nordiska konventionen om social trygghet har beretts i den arbetsgrupp som Nordiska socialpolitiska kommittén har tillsatt. Förhandlingarna avslutades i mars 2011. Konventionen ersätter den nuvarande konventionen om social trygghet som ingicks år 2004. Följande instanser har gett sitt utlåtande om konventionen: Ålands landskapsregering, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, Finlands Kommunförbund, Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto - Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund r.y., arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet samt Finansinspektionen.

DETALJMOTIVERING

1 Innehållet i den nordiska konventionen om social trygghet

Tillämpningsområdet för den nordiska konventionen om social trygghet är samma som för förordning (EG) nr 883/2004 och dess verkställighetsförordning (EG) nr 987/2009. Konventionen består av fyra avdelningar. Den första avdelningen inbegriper allmänna bestämmelser (artikel 1—4). I den andra avdelningen bestäms om tillämplig lagstiftning (artikel 5 och 6). I den tredje avdelningen (artikel 7—12) finns särskilda bestämmelser om rätt till förmåner. I den fjärde avdelningen finns verkställighetsbestämmelserna för konventionen (artikel 13—19). I konventionen hänvisas till de förordningar som nämnts ovan, för att innehållet i konventionen ska vara så likt innehållet i förordningarna som möjligt. Endast de bestämmelser som avviker från förordningens bestämmelser har skrivits in i konventionstexten.

Artikel 1. I artikeln definieras de begrepp som används i konventionen. När det gäller begreppen har beaktats att denna konvention kompletterar förordningarna (EG) nr 883/2004 och (EG) nr 978/2009.

Artikel 2. I artikeln bestäms att konventionen tillämpas på all lagstiftning som omfattas av tillämpningsområdena för förordning (EG) nr 883/2004. Konventionen tillämpas således på lagstiftning som gäller förmåner som beviljas vid sjukdom, moderskap och faderskap, invaliditet, ålderdom, ålders- och familjepension, olycksfall i arbetet och arbetssjukdom, dödsfall, arbetslöshet, förtida pensionering och på lagstiftning som gäller familjeförmåner. Konventionen tillämpas även på särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner.

Artikel 3. I artikeln ingår bestämmelser om konventionens personkrets. Enligt artikeln tillämpas konventionen på alla personer som omfattas av tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 883/2004. Konventionen tillämpas vidare på alla personer på vilka förordningen inte tillämpas, men som är eller har varit omfattade av lagstiftningen i ett

nordiskt land samt på familjemedlemmar eller efterlevande till sådana personer. Dessa bestämmelser är viktiga i synnerhet för Danmarks, Färöarnas och Grönlands del.

I artikeln ingår en särskild bestämmelse gällande Danmark. För Danmarks del bestäms att förordning (EG) nr 883/2004 endast gäller medborgare i de nordiska länderna i fråga om sådana familjeförmåner, förmåner för barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna och rättigheter för en arbetslös person att söka arbete och när det gäller de grundpensioner som avses i den nordiska konventionen om social trygghet.

Artikel 4. I artikeln ingår en bestämmelse genom vilken tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 883/2004 utvidgas.

Enligt artikeln utvidgas tillämpningen av förordningen och dess verkställighetsförordning (EG) nr 987/2009 att gälla alla de personer som omfattas av konventionen och som är bosatta i ett nordiskt land.

Artikel 5. I artikeln ingår bestämmelser om den lagstiftning som ska tillämpas på en person när personen inte är eller har varit i förvärvsarbete. Förordning (EG) nr 883/2004 tillämpas även på personer utanför arbetslivet. Enligt förordningens bestämmelser om tillämplig lagstiftning tillämpas lagstiftningen i det land de är bosatta på dessa personer. I verkställighetsförordningen (EU) nr 987/2009 ingår bestämmelser, enligt vilka bosättningsorten i oklara fall avgörs, och bestämmelser om provisorisk försäkringstillhörighet. Den lagstiftning som ska tillämpas på merparten av de personer som står utanför arbetslivet och som rör sig mellan de nordiska länderna bestäms således numera på basis av förordningens bestämmelser om lagval. I den nordiska konventionen har en motsvarande bestämmelse har tagits in, enligt vilken boningsstatens lagstiftning tillämpas på personer som står utanför arbetslivet. Boendet i ett nordiskt land grundar sig på den nationella lagstiftningen i landet i fråga. Om det trots allt uppstår oklarheter om vilken stats lagstiftning som ska tillämpas på en person så anses denna vara bosatt i det nordiska land

där han eller hon är skriven enligt folkbokföringen, om inte särskilda skäl föranleder något annat.

Artikel 6. Enligt bestämmelsen i artikeln jämföras arbete på ett nordiskt lands kontinentalsockel med arbete inom territoriet för det land till vilken kontinentalsockeln hör. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll det som anges i den gällande konventionen.

Artikel 7. Artikeln innehåller en bestämmelse om när en i ett nordiskt land bosatt person kan få ersättning för tilläggsutgifter för hemresa i fall av sjukdom. Bestämmelsen har tagits in i den nordiska konventionen om social trygghet redan år 1982. Enligt tillämpningsanvisningarna för konventionen står vistelselandet för utgifterna som uppstår på grund av att man av medicinska skäl måste använda sig av ett dyrare färdssätt än planerat. Med hemresa avses endera transport av patienten till ett sjukhus i hemlandet för avtalad fortsatt behandling eller resa till hemorten. Bestämmelsen gäller såväl personer som omfattas av förordningen som personer som enbart omfattas av denna konvention. Bestämmelsen i andra stycket tillämpas inte på personer som får tillåtelse att resa till ett annat nordiskt land för att där få nödvändig behandling.

Artikel 8. I artikeln bestäms att en person också under den tid han eller hon är bosatt i ett EES-land är berättigad till grundpension som han eller hon intjänat i ett nordiskt land. Med grundpension avses i Finland folkpension, som enligt bestämmelsen betalas till en person som flyttat till ett annat nordiskt land. Motsvarande bestämmelse ingår också i den nuvarande konventionen.

Artikel 9. I artikeln bestäms om beräkningen av pensioner i en situation där rätt till s.k. återstående tid i fråga om pensionen uppstår samtidigt i fler än ett nordiskt land. För sådan pension för återstående tid ges enligt artikeln från vart och ett av länderna en relativ andel beräknad utgående från försäkrings- eller bosättningsperioderna. Bestämmelsen inverkar inte på arbetspensionslagstiftningen eller folkpensionssystemet i Finland.

Artikel 10. I artikeln ingår en bestämmelse om undantag från bestämmelserna till förmån för person i artikel 61.2 i förordning (EG) nr 883/2004. Enligt artikeln tillämpas inte den

bestämmelse om krav på arbete som ingår i den nordiska lagstiftningen om arbetslöshetsdagpenning, om personen återvänder till hemlandet eller till ett land vars lagstiftning denna omfattats av under en femårsperiod från dagen för ansökan om arbete. Då personen återvänder till Finland får han eller hon omedelbart rätt till arbetslöshetsdagpenning utan det fyra veckors arbete som lagen om utkomstskydd för arbetslösa förutsätter, om personen som återvänder från ett annat nordiskt land under de fem senaste åren har erhållit arbetslöshetsdagpenning från Finland eller har omfattats av Finlands lagstiftning om utkomstskydd för arbetslösa. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll det som anges i den nuvarande konventionen.

Artikel 11. I artikeln finns bestämmelser om beräkningen av tilläggsbeloppet eller det överskjutande beloppet som gäller de familjeförmåner som avses i förordning (EG) nr 883/2004. När det enligt bestämmelsen är fråga om ersättningsförmån som betalas för inkomstbortfall på grund av föräldraskap beaktas inte denna förmån då förordning (EG) nr 883/2004 tillämpas vid beräkningen av s.k. fyllnadsbelopp. De föräldraförmåner som artikeln avser motsvaras i Finland av föräldraförmånerna i sjukförsäkringslagen. Vid tillämpning av förordningens bestämmelser om familjeförmåner har inte andra familjeförmåner såsom barnbidrag och hemvårdsstöd beaktats vid sammanjämkningen med familjeförmåner som den andra medlemsstaten betalar. Föräldraförmånerna är till skillnad från övriga familjeförmåner avsedda att ersätta den förvärvsinkomst som faller bort på grund av barnets födelse och vård. På grund av detta har föräldraförmånerna i situationer som gäller de nordiska länderna betalats till fullt belopp oberoende av storleken på de övriga familjeförmånerna. Bestämmelsen om detta har tagits in i den nordiska konventionen om social trygghet som en ny bestämmelse. Enligt punkt 2 i artikeln räknas det sammanlagda beloppet av familjeförmåner skilt för varje barn och inte familjevis. Bestämmelsen harmoniserar samordningspraxisen för familjeförmånerna i de nordiska länderna.

Artikel 12. I artikeln finns bestämmelser om samarbete i gränsöverskridande situationer då en person behöver åtgärder för rehabi-

litering och aktivering som medverkar till personens möjligheter att få arbete eller återvända till arbetsmarknaden. Mellan de nordiska länderna är det inte ovanligt, att en person bor i ett nordiskt land och arbetar i ett annat. När en persons arbetsförmåga är i fara är det viktigt att samarbetet mellan institutionerna i den stat personen är bosatt och institutionerna i den stat han eller hon arbetar agerar så, att personen kan ges stöd och erbjudas åtgärder genom vilka man kan medverka till en återgång till arbetet. Om en åtgärd, enligt andra stycket i artikeln, kan innebära en ändring av försäkringstillhörighet ska myndigheterna om möjligt avgöra situationen till förmån för personen. Artikeln är ny och avsikten med den är att öka samarbetet och undanröja gränshinder då det gäller åtgärder som behövs för att främja återgången till arbetet för en person som är i rehabilitering.

Artikel 13. Enligt artikeln ska behöriga myndigheter eller en institution som utses av en behörig myndighet ingå ett administrativt avtal, så att en enhetlig tillämpning av konventionen i de nordiska länderna tryggas. Avsikten är att det i det administrativa avtalet för tillämpningen av konventionen ska ingå bestämmelser om praktiskt samarbete och förfaranden mellan institutioner och myndigheter i de nordiska länderna.

Artikel 14. I artikeln finns en allmän bestämmelse om det administrativa samarbetet mellan myndigheter och institutioner. Enligt artikeln ska myndigheter och institutioner i den utsträckning som det behövs bistå varandra vid verkställandet av konventionen. I varje nordiskt land ska finnas ett särskilt förbindelseorgan som utses av den behöriga myndigheten. De avsedda myndigheterna och institutionerna ska i gränsöverskridande situationer i samverkan sträva till att förbättra de administrativa förfarandena och hjälpa varandra även i konkreta ärenden såsom t.ex. lagvalsfrågor, så att ärendet om möjligt kan avgöras till fördel för den person det gäller. Även denna bestämmelse är ny och genom den understryks betydelsen av det konkreta samarbetet.

Artikel 15. I artikeln finns en bestämmelse om att avstå från återbetalning till den del det gäller vårdförmåner vid sjukdom och mo-

derskap samt vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar, förmåner till arbetslösa samt utgifter för administrativ och medicinsk kontroll. Bestämmelsen motsvarar det som anges i den gällande konventionen. Bestämmelsen ingår också i den nuvarande konventionen. Nytt är dock att avstående från återbetalning även gäller kostnader som orsakas av de rehabiliteringsåtgärder som avses i konventionens 12 artikel.

I artikelns 3 punkt preciseras att avstående från återbetalning inte gäller sådana vårdförmåner som baserar sig på den behöriga statens tillstånd att uppsöka vård i de situationer som avses i förordning (EG) nr 883/2004.

Artiklarna 16—19. Genom övergångs- och slutbestämmelser föreskrivs om frågor i anslutning till konventionens tidsmässiga räckvidd och om konventionens ikraftträdande. När konventionen träder i kraft upphör nuvarande nordiska konvention om social trygghet från den 18 augusti 2003 att gälla. Ikraftträdandet av konventionen förutsätter att EES-avtalets bilaga VI har anpassats att motsvara bestämmelserna i förordning (EG) nr 883/2004 på så sätt, att nämnda förordning tillämpas även i EES-länderna. Detta har genomförts i juni 2012. I artikeln finns en övergångsbestämmelse som gäller grundpensioner intjänade före år 1994. I artikeln bestäms att grundpension endast betalas från det land där personen arbetat och samtidigt varit bosatt, om arbetspension samtidigt har förvärvats från flera nordiska länder.

2 Ikraftträdande

Konvention träder i kraft första dagen i tredje månaden efter den månad, då samtliga avtalsparter har meddelat den danska regeringen att de godkänner konventionen.

För Färöarnas, Grönlands och Ålands del träder konventionen i kraft 30 dagar efter det att Danmarks respektive Finlands regering har meddelat det danska utrikesministeriet att Färöarnas landsstyrelse och Grönlands landsstyrelse respektive Ålands lagting har meddelat att konventionen ska gälla för Färöarna och Grönland respektive Åland.

En lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området

för lagstiftningen avses träda i kraft genom förordning av statsrådet samtidigt som konventionen träder i kraft.

3 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen godkänner riksdagen fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

I konventionen finns bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och avviker från den gällande lagstiftningen om social trygghet. Till dessa hör artiklarna 7 och 8 samt artiklarna 10, 11 och 18. Enligt artikel 7 kan en person som bor i ett nordiskt land ersättas för tilläggsutgifter för hemresa till följd av sjukdom. Konventionens artikel 8 möjliggör utbetalning av folkpension till en person som är bosatt i ett EES-land. I artikel 10 ingår en bestämmelse som avviker från lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som, under vissa förutsättningar, berättigar en ar-

betslös person som återvänder till Finland till arbetslöshetsdagpenning utan att denna tidigare arbetat i Finland. Enligt artikel 11 föräldraförmånerna beaktas inte vid sammanjämkningen av familjeförmånerna. I artikel 18 finns en bestämmelse om att den gällande konventionen upphör att gälla när denna konvention träder i kraft och en bestämmelse om beräkning av grundpension vid vissa situationer för tiden före 1994.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med grundlagens 94 § föreslås att

riksdagen godkänner de bestämmelser som kräver riksdagens samtycke i den konvention om social trygghet som ingåtts mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige och som undertecknades den 12 juni 2012.

Eftersom konventionen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i anslutning till den nordiska konventionen om social trygghet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den konvention om social trygghet som den 12 juni 2012 ingicks i Bergen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

området för lagstiftningen i den nordiska konventionen om social trygghet (186/2004).

2 §

Genom denna lag upphävs lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till

3 §

Om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i avtalet och om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 22 november 2012

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

JUTTA URPIILAINEN

Social- och hälsovårdsminister *Paula Risikko*

NORDISK KONVENTION OM SOCIAL TRYGGHET

Regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige,
som sedan avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) trädde i kraft tillämpar de europeiska bestämmelserna om samordning av reglerna om social trygghet för arbetstagare, egenföretagare och deras familjemedlemmar som flyttar inom gemenskapen även när det gäller personer som flyttar mellan de nordiska länderna,

som senast den 18 augusti 2003 slutit en nordisk konvention om social trygghet som komplement till den europeiska förordningen om samordning av reglerna om social trygghet genom vilken de nordiska länderna förbundit sig att i stor utsträckning inom Norden tillämpa förordningens bestämmelser även på vissa persongrupper för vilka förordningen inte är direkt tillämplig, nämligen personer som inte är medborgare i ett EES-land, eller som inte är eller har varit arbetstagare eller egenföretagare i förordningens mening,

som önskar ingå en konvention om social trygghet, som bygger på principerna i förordning (EG) nr 883/2004 och i enlighet med dess grundläggande idé,

som vill anpassa den nordiska konventionen till förordning (EG) nr 883/2004, som även omfattar personer som inte är eller har varit anställda eller egenföretagare, till tillämpningsbestämmelserna till denna förordning (EG) nr 987/2009 och till utvecklingen av de nordiska ländernas lagstiftning om social trygghet,

som beaktar att det finns en riksgemenskap mellan Danmark, Färöarna och Grönland och att Färöarna och Grönland inte är medlemmar i Europeiska unionen eller omfattas av EES-avtalet,

har kommit överens om att sluta en ny nordisk konvention om social trygghet. Denna konvention kompletterar EU-förordningarna och ger i vissa fall ytterligare rättigheter för personer som flyttar mellan de nordiska länderna.

Konventionen har nedan angiven lydelse:

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Definitioner

1. I denna konvention avses med uttrycken

1) "nordiskt land" vart och ett av de fördragsslutande länderna samt de självstyrande områdena Färöarna och Grönland, vilka har egen kompetens inom de områden som konventionen omfattar, och Åland i den mån dessa områden har gett sitt samtycke till att konventionen ska gälla för dem;

2) "förordningen" (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen

i den lydelse som vid varje tillfälle gäller mellan de nordiska länderna och med de anpassningar som vid varje tidpunkt följer av bilaga VI till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av den 2 maj 1992 (EES-avtalet);

3) "tillämpningsförordningen" (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordningen (EG) nr 883/2004 i den lydelse som vid varje tillfälle gäller mellan de nordiska länderna och med de anpassningar som vid varje tidpunkt följer av bilaga VI till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av den 2 maj 1992 (EES-avtalet);

4) "grundpension" pension baserad på bostättning och tillägg till pension som utges till den som saknar eller har låg arbetspension; jämför bilaga 1 till det administrativa avtalet

till denna konvention där det anges vilka förmåner som anses som grundpension i de olika nordiska länderna.

2. Andra uttryck som förekommer i denna konvention har den innebörd som de har i förordningen, tillämpningsförordningen eller i de nordiska ländernas nationella lagstiftningar.

Artikel 2

Sakområden

Denna konvention är tillämplig på all lagstiftning som omfattas av förordningens sakområden.

Artikel 3

Personkrets

1. Denna konvention gäller personer som omfattas av förordningens personkrets och som är eller har varit omfattade av lagstiftningen i ett nordiskt land.

2. Denna konvention gäller vidare följande personer som inte omfattas av förordningens personkrets:

- a) personer som är eller har varit omfattade av lagstiftningen i ett nordiskt land,
- b) familjemedlemmar eller efterlevande som härleder rättigheter från personer som avses under a.

3. För Danmark gäller bestämmelserna i 1 och 2 endast medborgare i ett nordiskt land när det gäller tillämpningen av:

- a) reglerna om familjeförmåner i kapitel 8 i förordningen,
- b) artikel 64 i förordningen om arbetslösa personer som reser till en annan medlemsstat,
- c) reglerna om grundpension.

Artikel 4

Utvidgad tillämpning av förordningen

Om inte annat sägs i denna konvention, utvidgas tillämpningen av förordningen och tillämpningsförordningen till alla personer som omfattas av denna konvention och som är bosatta i ett nordiskt land.

AVDELNING II

BESTÄMMELSER OM TILLÄMPLIG LAGSTIFTNING

Artikel 5

Bosatt

En person är bosatt i ett nordiskt land i enlighet med nationell lagstiftning. Vid konflikt om vilken lagstiftning som ska tillämpas på en person, anses personen vara bosatt i det nordiska land där han eller hon är folkbokförd, om inte särskilda skäl föranleder något annat.

Artikel 6

Arbete på kontinentalsockeln

Vid tillämpningen av bestämmelserna i förordningens avdelning II ska även arbete med undersökning och utvinning av naturtillgångar på ett lands kontinentalsockel anses som arbete i det landet.

AVDELNING III

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM RÄTT TILL FÖRMÅNER

KAPITEL 1

SJUKDOM

Artikel 7

Ersättning för kostnader för hemresa

1. För en person som är bosatt i ett nordiskt land och har rätt till vårdförmåner där och som under tillfällig vistelse i ett annat nordiskt land får vårdförmåner, svarar vistelselandet för de merutgifter för hemresa till boplattningslandet som uppkommer genom att personen till följd av sitt sjukdomstillstånd måste använda dyrare färdsmätt än han eller hon annars skulle ha använt.

2. Punkten 1 tillämpas inte på personer som får tillåtelse att resa till ett annat nordiskt land för att där få nödvändig behandling.

KAPITEL 2

FÖRMÅNER VID INVALIDITET, ÅLDERDOM OCH DÖDSFALL

Artikel 8

Grundpension vid bosättning i ett EES-land

En person är, så länge han eller hon är bosatt i ett EES-land, berättigad till grundpension som han eller hon har förvärvat rätt till i ett nordiskt land, på samma villkor som gäller enligt förordningen eller som följer av denna konvention.

Artikel 9

Överenskommelse enligt artikel 54.2 b i i förordningen

De villkor som gäller för att beräkna pension på grundval även av antagande av försäkrings- eller bosättningsperioder som skulle ha fullgjorts om pensionsfallet inte hade inträffat, kan vara uppfyllda i mer än ett nordiskt land. I så fall medräknas endast en del av de framtida perioderna vid beräkningen i vart och ett av länderna. Denna del bestäms på grundval av de faktiska försäkrings- eller bosättningsperioder som används vid pensionsberäkningen efter förhållandet mellan den faktiska perioden i landet och den sammanlagda faktiska perioden i länderna.

KAPITEL 3

ARBETSLÖSHETSFÖRMÅNER

Artikel 10

Undantag från visst krav på fullgjorda perioder

Kravet på försäkringsperioder, anställningsperioder eller perioder av verksamhet som egenföretagare enligt förordningens artikel 61.2 gäller inte den som antingen har ut-

fört arbete i sådan utsträckning att han eller hon har omfattats av lagstiftningen om förmåner vid arbetslöshet eller har uppburit sådana förmåner i det nordiska land där ansökan om förmåner görs. Dock ska arbetet ha utförts eller förmåner vid arbetslöshet ha uppburits inom en femårsperiod från dagen för anmälan om arbetslöshet hos den offentliga arbetsförmedlingen och, i förekommande fall, från dagen för ansökan om medlemskap i vederbörande arbetslöshetskassa.

KAPITEL 4

FAMILJEFÖRMÅNER

Artikel 11

Beräkning av tilläggsbelopp och överskjutande belopp

1. Förmåner som är avsedda att kompensera för inkomstbortfall vid föräldraskap ska inte beaktas vid tillämpning av förordningens artikel 68.2 avseende innehållande av förmån eller beräkning av tilläggsbelopp.

2. En myndighet eller institution som i enlighet med artikel 68.2 i förordningen ska hålla inne en förmån och betala ut ett tilläggsbelopp ska göra beräkningen av det samlade beloppet familjeförmåner för varje berört barn för sig och innehålla familjeförmånerna upp till det belopp som föreskrivs i den andra staten samt betala ut tilläggsbeloppet.

KAPITEL 5

REHABILITERING

Artikel 12

Samarbete

1. I gränsöverskridande situationer ska berörda institutioner i den behöriga staten och i bosättningsstaten samarbeta för att ge stöd och aktiva åtgärder till personer i syfte att främja möjligheterna till inträde och återgång i arbete. Institutionen i bosättningsstaten ska, efter samråd med institutionen i den behöriga

staten, tillhandahålla sådana insatser som är möjliga inom ramen för landets lagstiftning.

2. Om en insats skulle kunna innebära ändring av försäkringstillhörighet, ska institutionerna så långt som möjligt lösa situationen till fördel för den enskilde.

AVDELNING IV

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

Artikel 13

Administrativt avtal

De behöriga myndigheterna, eller den institution som utses av den behöriga myndigheten, ska ingå ett administrativt avtal med bestämmelser som är nödvändiga för att säkerställa en enhetlig nordisk tillämpning av denna konvention.

Artikel 14

Administrativt samarbete och förbindelseorgan

1. Vid tillämpning av denna konvention ska myndigheter och institutioner bistå varandra i den utsträckning som behövs.

2. I gränsöverskridande situationer ska berörda myndigheter och institutioner i berörda stater samarbeta för att förbättra administrativa rutiner, bistå varandra samt i konkreta fall samarbeta, särskilt vid lagvalsfrågor, i syfte att så långt som möjligt lösa situationen till fördel för den enskilde.

3. I varje nordiskt land ska det finnas förbindelseorgan som utses av den behöriga myndigheten.

Artikel 15

Överenskommelse om att avstå från återbetalning

1. Med avseende på artiklarna 35, 41 och 65 i förordningen avstår de nordiska länder-

na, om inte annat avtalas mellan två eller flera länder, från varje återbetalning mellan länderna av utgifter för vårdförmåner vid sjukdom och moderskap samt vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar, förmåner till arbetslösa samt för administrativ och medicinsk kontroll.

2. De nordiska länderna avstår också från återbetalning av utgifter för åtgärder som avses i artikel 12.1 om rehabilitering.

3. Länderna avstår dock inte från återbetalning när det gäller vårdförmåner till personer som enligt förordningens artikel 20.1, 28.1 och artikel 36.1 har fått tillstånd att resa till annat nordiskt land för att där få den nödvändiga vård som hans eller hennes tillstånd kräver.

Artikel 16

Ikraftträdande

1. Denna konvention träder i kraft under förutsättning att bilaga VI till EES-avtalet anpassats till förordning (EG) nr 883/2004.

2. Denna konvention träder i kraft den första dagen i den tredje månaden efter den månad, då samtliga regeringar har meddelat den danska regeringen att de har fullgjort alla villkor för konventionens ikraftträdande.

3. För Färöarnas, Grönlands och Ålands del träder konventionen i kraft 30 dagar efter det att Danmarks respektive Finlands regering har meddelat det danska utrikesministeriet att Färöarnas landsstyrelse och Grönlands landsstyrelse respektive Ålands lagting har meddelat att konventionen ska gälla för Färöarna och Grönland respektive Åland.

4. I samband med sin anslutning ska Färöarnas och Grönlands landsstyrelser ta ställning till om personkretsen i artikel 3.3 samt om de undantag i förordningen beträffande reglerna om grundpension som gäller för Danmark, också ska gälla för dem.

5. Det danska utrikesministeriet ska underätta de övriga parterna och Nordiska ministerrådets sekretariat om mottagandet av dessa meddelanden och om tidpunkt för konventionens ikraftträdande.

Artikel 17

Uppsägning av konventionen

1. Önskar en part säga upp konventionen ska skriftligt meddelande om detta skickas till det danska utrikesministeriet som ska underrätta de övriga parterna om detta och om meddelandets innehåll.

2. Uppsägningen gäller endast för den part som gjort den och gäller från och med ingången av det kalenderår som inträffar minst sex månader efter det att det danska utrikesministeriet tagit emot meddelandet om uppsägningen.

3. Om konventionen sägs upp ska rättigheter som förvärvats på grund av konventionen fortfarande bestå.

Artikel 18

Övergångsbestämmelser

1. När denna konvention träder i kraft upphör den nordiska konventionen av den 18 augusti 2003 om social trygghet att gälla. Denna konvention ska inte medföra minskning av förmånsbelopp som utges vid konventionens ikraftträdande i fråga om förmåner som omfattas av konventionen. Med avseende på Färöarna och Grönland har konventionen av den 18 augusti 2003 om social trygghet fortsatt giltighet till den tidpunkt då denna konvention ska börja gälla, dock senast ett år efter konventionens ikraftträdande enligt artikel 16.

2. Har en person förvärvat rätt till grundpension från ett nordiskt land på grundval av bosättning i landet under tid före 1 januari 1994 under vilken han eller hon samtidigt förvärvat rätt till arbetspension i ett annat nordiskt land, ska för denna period grundpension endast beräknas från sistnämnda land. Har någon under sådan tid samtidigt förvärvat arbetspension från flera nordiska länder, varav ett även var personens bosätt-

ningsland, ska grundpension endast beräknas från det landet.

3. Ansökan om förmåner som gjorts efter denna konventions ikraftträdande ska prövas enligt denna konvention även när ansökningarna avser förmåner för tid före ikraftträdandet.

Artikel 19

Undertecknande

Originaltexten till denna konvention ska deponeras hos det danska utrikesministeriet, som ska tillställa de övriga parterna bestyrkta kopior av texten.

Till bekräftelse av detta har de befullmäktigade ombuden undertecknat denna konvention.

Utfärdad i Bergen den 12 juni 2012 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska, vilka texter alla har samma giltighet.

För Danmarks regering:

För Finlands regering:

För Islands regering:

För Norges regering:

För Sveriges regering: